

Examenul de bacalaureat 2012
Proba E. c)
Proba scrisă la Istorie

Varianta 7

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil ordine și securitate publică (licee ale M.A.I.), specializarea științe sociale; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

I.TÉTEL

(30 pont)

Olvassátok el figyelmesen az alábbi szövegeket:

A. „Basarab még Károly Róbert magyar király vazallusa volt, aki őt <a mi vajdánknek> nevezi, de sem hatalmának növekedése, sem a délen és keleten folytatott önálló aktív külpolitika nem tetszhetett Magyarországnak. Ezért 1330-ban [...] Károly Róbert ürügyként használta fel Basarab területhódításait azon térségben, amelyet a magyar korona magáénak tartott és támadást indított az ellen, akit több alkalommal <lázadónak>, <engedetlennak>, <hitetlennak> nevezett. A Szörénység (*Severin*) visszafoglalása után és a vajda békekéréseinek visszautasítása után, amelyben elismerte a király felségjogát és amelyben megígérte az éves adó fizetését [...] is, Károly Róbert behatolt Havasalföldre (*Țara Românească*), elérte Argeșt (*Argeș*), de kénytelen volt Erdélybe (*Transilvania*) visszavonulni, anélkül, hogy döntő csatában harcolt volna, a románok seregével [...]”

(V. Georgescu, *A románok története a kezdetektől napjainkig*)

B. „[...] Anjou Nagy Lajos, Károly Róbert örököse, az 1345-ös és 1352-1353-as győztes hadjáratok után, Észak-Moldvában (*Moldova*) egy őrgrófságot szervezett, amelyet Dragoș, máramarosi vajda vezetett, akinek hadai részt vettek a tatárok elleni harcokban is. Dragoș fia, Sas, majd ennek a fia, Balc [...] követte. Uralkodásaik rövidek voltak, [...] 1359-ig, amikor a helyi vezetők [...] fellázadtak a király által kinevezett román nemesek ellen. A Máramarosból (*Maramureș*) érkezett I Bogdan, vajdaként összetűzésbe került Lajossal, félreállította Balcot a trónról, fellázadt a magyarok ellen, majd független uralkodóként koronáztatta meg magát Moldvában (*Moldova*); a király hadjáratai [...] sem tudták alárendelni. Havasalföldhöz (*Țara Românească*) hasonlóan, Moldva (*Moldova*) is belépett a független államok soraiba [...]”

(V. Georgescu, *A románok története a kezdetektől napjainkig*)

A szövegek alapján válaszoljatok az alábbi követelményekre:

1. Pontosítsátok a századot, amelyre az B szöveg vonatkozik. **2 pont**
2. Nevezetek meg egy román történelmi térséget, amelyre az A szöveg vonatkozik. **2 pont**
3. Említetek meg egy-egy vajdát, az A és B szövegekből. **6 pont**
4. Írjátok a vizsgalapra azt a betűt, amely szerint a máramarosi vajdák fontos szerepet játszottak a román állam megalakulásában. **3 pont**
5. Írjátok a vizsgalapra az A szövegből kiemelt két olyan információt, amelyek között ok-okozati összefüggés van. **7 pont**
6. Mutassátok be a XV. század középkori román térségének két központi intézményét. **6 pont**
7. Említetek meg egy hasonlóságot két olyan katonai esemény között, amelynek részese volt a XV. századi román térség. **4 pont**

II. TÉTEL

(30 pont)

Olvassátok el figyelmesen az alábbi szöveget:

„1866 nyarának elején Románia (*România*) megkapta első alkotmányát [...]. Az alkotmányt az uralkodó <majdnem köztársasági alkotmánynak> vagy [...] olyan <alkotmánynak, amely egy népnek sincs Európában> minősítette. Ezzel az alapokmánnyal lépett életbe az alkotmányos monarchia, kétkamarás rendszerrel. [...]

Ami az Egyesült Fejedelemségek nemzetközi helyzetét illeti – mert Románia (*România*) nem volt az összes kezességet vállaló nagyhatalom által – Károly herceg uralmát a nagyhatalmak jóváhagyása [...], de leginkább a Porta 1866 őszén bekövetkezett elismerése erősítette meg. Attól a perctől kezdve, Romániának (*România*) teljesen <hivatalosnak> látta helyzetét. Bár nem volt még független állam, de a hatalmak közössége elismerte azon jogát, hogy európai államként nyilvánuljon meg. [...]

A modern intézmények kialakításának és fejlesztésének folyamata [...] nem szakadt meg 1866-ban; ellenkezőleg, egy új alaptörvénnyel gazdagodott – az alkotmánnyal – egy demokratikus fejlődés eredményeként, Románia (*România*) megszilárdította központi és helyi intézményeit. [...] Hasonlóképpen, ki kell hangsúlyozni, a hadügy területén elért megvalósításokat. 1867-ben és 1872-ben a katonaság szervezésére vonatkozó törvényeket fogadtak el. A létszámot növelték, javult a fegyverellátás. A hadsereg felkészülve várta azt a pillanatot, amikor majd az ország függetlenségének kérdése napirendre kerül.”

(D. Berindei, *A románok történelme*)

Az adott szöveg alapján válaszoljatok az alábbi követelményekre:

1. Nevezzétek meg az 1866-ban elfogadott alapokmányt, az adott szöveg alapján. **2 pont**
2. Pontossítsátok az adott szöveg alapján, az 1866-os alaptörvény egy jellemvonását a fejedelem állítása szerint. **2 pont**
3. Említsétek meg a politikai vezetőt és egy történelmi térséget, amelyre az adott szöveg vonatkozik. **6 pont**
4. Említsetek, az adott szöveg alapján két információt a román állam katonai szervezésére vonatkozóan. **6 pont**
5. Az adott szöveg alapján fogalmazzatok meg egy szempontot az európai nagyhatalmak hozzáállásáról az 1866-os eseményekkel kapcsolatban, alátámasztva az adott szöveg két információjával. **10 pont**
6. Érveljétek egy releváns történelmi eseménnyel, azon kijelentés mellett, miszerint a XIX. század második felében Románia részese a nemzetközi kapcsolatoknak. (Pontozzák az érvelés meggyőző erejét, a megfelelő történelmi esemény használatát, valamint az ok-okozati viszonyt és a következtetést kifejező szavak használatát) **4 pont**

III. TÉTEL

(30 pont)

Írjatok egy körülbelül két oldalas esszét a háború utáni Románia (*România*) belpolitikájáról és nemzetközi kapcsolatairól, figyelembe véve:

- két olyan tényezőt, amelyek elősegítették Romániában (*România*) a totalitárius rendszer kialakítását;
- a sztálini időszak Romániájának (*România*) politikai rendszere által megvalósított egy tettének bemutatását;
- Románia (*România*) nemzeti-kommunista időszakának két politikai gyakorlatának megemlítését és egyiknek a belpolitikára gyakorolt következményének pontosítását;
- egy szempont megfogalmazását a hidegháborúnak a háború utáni Románia (*România*) nemzetközi kapcsolataira gyakorolt hatása és ennek egy történelmi érvvel való alátámasztását.

Figyelem! Pontozzák a **megfelelő történelmi nyelvezet** használatát, a bemutatás **szerkezetét**, az **ok-okozati összefüggések** kiemelését, a megfogalmazott szempontok **történelmi érvekkel** való alátámasztását (az érvelés meggyőző erejét, amit a megfelelő történelmi esemény, az ok-okozati viszonyt és a következtetést kifejező szavak használata biztosít), a történelmi események **kronológiai/logikai sorrendjének** a betartását, a meghatározott **terjedelmi követelményeknek való megfelelést**.